

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2014/4

Tartalom

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok.....	1
Ágazati teljesítmények.....	3
Társadalmi és jövedelmi folyamatok.....	4

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

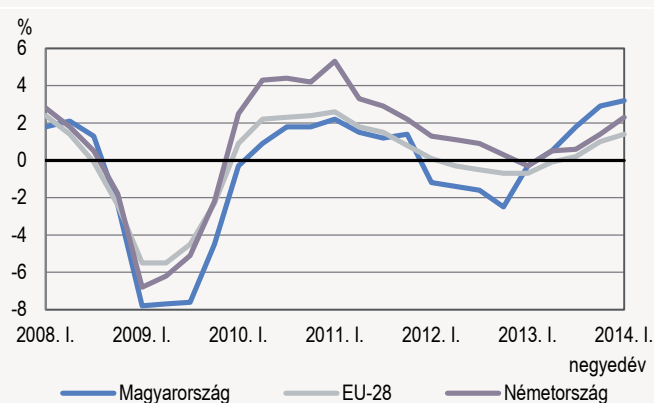
- A Nemzetközi Valutaalap előrejelzése szerint a **globális gazdaság teljesítménye 2014-ben** 3,6%-kal fog bővülni. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított bruttó hazai termék 2014 I. negyedévében 2,1%-kal¹⁾ nőtt a megelőző évhez képest.
- 2014 január–márciusában az Egyesült Államok²⁾** gazdasági teljesítménye 2,0, **Japáné¹⁾** 2,7, **Kínáé** 7,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet.
- Az **Európai Unió (EU-28)** tagországainak együttes teljesítménye 2014 első három hónapjában 1,4,²⁾ ezen belül Németországé 2,3%-kal²⁾ bővült.
- A magyar gazdaságot jellemző több mint egy évig tartó mérséklődő tendencia 2013 II. negyedévében megállt, és újra növekedés jellemzi a hazai gazdaságot. A nyers (kiigazítás nélküli) adatok szerint **Magyarország bruttó hazai terméke 2014 I. negyedévében** 3,5%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Ezáltal a bővülés dinamikája erősödött.
- A nemzetközi összehasonlítások során alkalmazott **szезonálisan és naptárhatással kiigazított index** szerint a magyar gazdaság teljesítménye 2014 I. negyedévében 3,2%-kal növekedett az egy évvel korábbi szinthez képest, ezzel az **uniós rangsor** élmezőnyében helyezkedünk el. A régiós versenytársak mindegyikében emelkedett a bruttó hazai termék volumene, közülük a román és a lengyel GDP bővülésének üteme haladta meg hazánkét.
- Az előző negyedévhez képest – szintén szезonálisan és naptárhatással kiigazított index alapján – az I. negyedévben 1,1%-kal nőtt hazánk teljesítménye.
- A felhasználási oldalon a gazdasági növekedés elsősorban a belső kereslet bővülésének köszönhető. 2014 I. negyedévében a **belföldi felhasználás** 3,3%-kal meghaladta az egy évvel korábbi szintet. A belső kereslet GDP-hez viszonyított aránya 91,6%-os volt, 0,1 százalékponttal alacsonyabb a 2013. I. negyedévinél.
- 2014 I. negyedévében a **háztartások tényleges fogyasztása** 1,6%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a **háztartások fogyasztási kiadásai** 1,5%-kal bővültek. A nagy súlyú kiadási csoportok közül a közlekedés, a szabadidő és kultúra, valamint a lakás-szolgáltatás esetében növekedés, az élvezeti cikkek (szeszes ital, dohányárúk) esetén csökkenés következett be.

¹⁾ Szezonálisan kiigazított.

²⁾ Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

1. ábra

A GDP volumenváltozása* (az előző év azonos negyedévéhez képest)

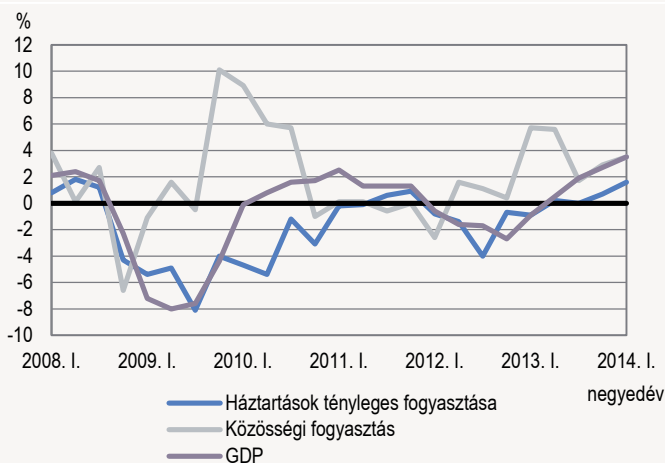

* Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.
Forrás: Eurostat.

- A háztartások fogyasztására kedvezően hatott a **természetbeni társadalmi juttatások** 1,8%-os emelkedése: a nagyobb részesedésű, kormányzattól kapott természetbeni társadalmi juttatások volumene 2,4%-kal nőtt, a háztartásokat segítő nonprofit intézményektől kapott juttatásoké viszont 2,4%-kal csökkent.
- A belső kereslet több mint egytizedét adó **közösségi fogyasztás** két éve folyamatosan bővül, 2014 I. negyedévében 3,5%-os volt az emelkedés. A háztartások tényleges fogyasztása és a közösségi fogyasztás együtteséből álló **végfogyasztás** 1,9%-kal növekedett.

2. ábra

A GDP és a fogyasztás volumenváltozása (az előző év azonos negyedévéhez képest)

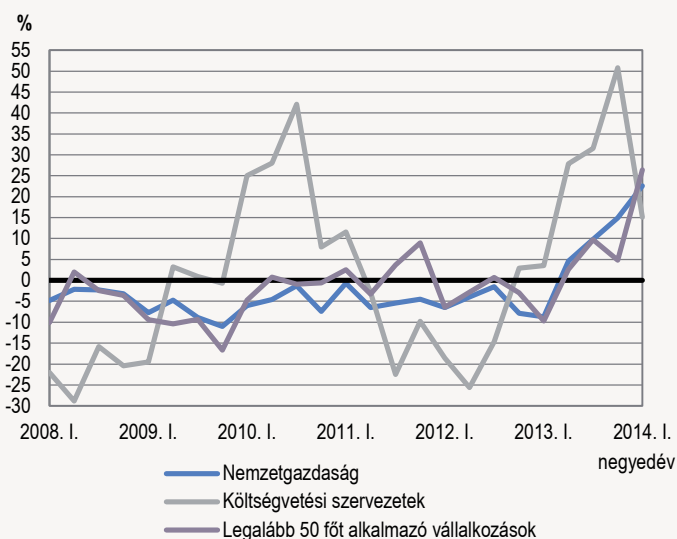

- A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** volumene 2014 január–márciusában 13%-kal emelkedett, a GDP-hez viszonyított aránya pedig 14,0% volt, 1,0 százalékponttal magasabb a 2013. I. negyedévi értéknél.
- 2013 folyamán a – bruttó állóeszköz-felhalmozás közel kilenczetedét adó – **nemzetgazdasági beruházások** csökkenő tendenciája megállt és növekedésbe fordult. A beruházási teljesítmény 2014 I. negyedévében 23%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a **gép- és berendezésberuházások** 25, az **építési beruházások** 20%-kal emelkedtek.
- A beruházások több mint felét megvalósító, 50 főnél nagyobb, versenyszférában tevékenykedő **vállalkozások** körében 26, a **költségvetési szférában** 15%-kal bővült a beruházási teljesítmény.
- A **nemzetgazdasági ágak** döntő többségében növekedett a **beruházások** volumene 2014 január–márciusában. A nagyobb súlyú nemzetgazdasági ágak közül a feldolgozóipar beruházási teljesítménye 28%-kal emelkedett, a bővülés nagyrészt a járműgyártásban és a hozzá kapcsolódó beszállítói ágazatokban, valamint az élelmiszeriparban megvalósult fejlesztésekkel függ össze. A szállítás, raktározás területén a beruházási teljesítmény 65%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, amihez számottevően hozzájárultak a vasút- és közútépítések, továbbá a nagyvárosi közlekedési hálózatok fejlesztése és járműparkok bővítése. Az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban ugyanakkor 0,9%-kal mérséklődtek a beruházások. E három nemzetgazdasági ágban együttesen a beruházások közel 60%-a realizálódott.
- Az alacsony – 7%-ot meg nem haladó – részarányú nemzetgazdasági ágak közül a legnagyobb mértékű növekedés (169%) a művészet, szórakoztatás, szabadidő területén következett be, amit egyedi nagyberuházások okoztak. A lízinget is tartalmazó adminisztratív szolgáltatások területén dinamikusabban, 58%-kal nőtt a fejlesztések volumene. Az egészségügyi szolgáltatásban a tárgyeszköz-beruházások 34%-kal meghaladták az egy évvel korábbi szintet, ami az alacsony bázis mellett az egészségügyi járműpark bővítése miatt következett be. Az építőipari beruházások – az építőipari termelés jelentős növekedésével összefüggésben – 2014 január–márciusában 14%-kal bővültek. Ezen kívül számottevően nőtt még a beruházási volumen az információ, kommunikáció területén (24%), az energiaiparban (21%), a mezőgazdaságban (18%), a víz- és hulladékgazdálkodásban (18%), a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén (12%), valamint az oktatásban (12%).
- A kisebb súlyú nemzetgazdasági ágak közül 2014 I. negyedévében csökkent a beruházási teljesítmény a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban (2,3%), a kereskedelem, gépjárműjavítás területén (2,8%), a pénzügyi szolgáltatásokban (5,4%), valamint a bányászatban (44%).

3. ábra

A beruházások volumenváltozása

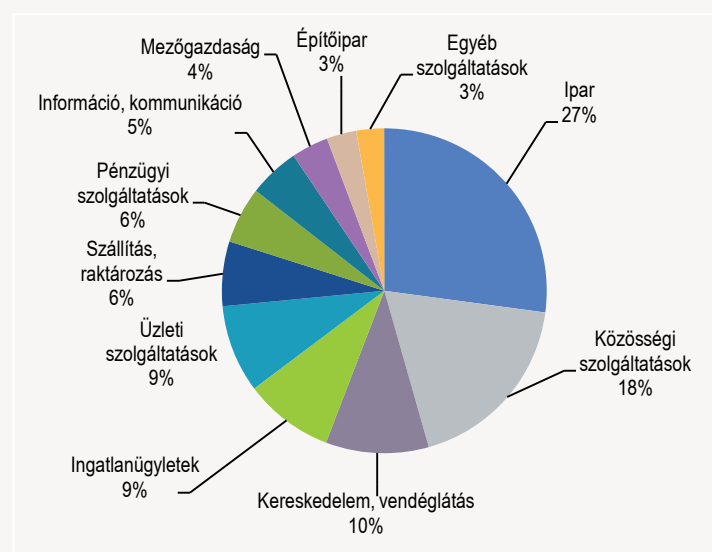
(az előző év azonos negyedévéhez képest)

- A **külső kereslet** a belső kereslethez hasonlóan, de kisebb mértékben támogatta a gazdasági teljesítmény bővülését. Az I. negyedévben az export volumene 7,5, az importé 7,6%-kal emelkedett. A külkereskedelem döntő részét adó áruforgalomban a kivitel volumene 8,5, a behozatalé 8,4%-kal lett nagyobb. A turizmust is magában foglaló **szolgáltatások** exportja 1,9, az importja 2,3%-kal bővült.
- Hazánkat magas szintű gazdasági nyitottság jellemzi. A javuló cserearányok mellett a nemzetgazdaság **külkereskedelmi** forgalmában 2014 január–márciusában – az egy évvel korábbihoz képest 47 milliárd forintos javulás mellett – 580 milliárd forintos **többlet** keletkezett, ami a GDP 8,4%-át jelenti. (A korábbi évek I. negyedéveit tekintve az elmúlt 19 évben nem volt ilyen magas az arány.)
- A **termelési oldalon** a nemzetgazdasági ágak többségében emelkedett a teljesítmény. A **bruttó hozzáadott érték**³⁾ 2014 I. negyedévében 3,5, ezen belül az **árutermelő ágazatok** együttes hozzáadott értéke 7,1%-kal bővült az egy évvel korábbi szinthez képest.
- 2014 I. negyedévében a **mezőgazdaság** teljesítménye – az egy évvel ezelőtti 6,3%-os növekedést követően – 5,8%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest.
- Az **ipar** hozzáadott értéke 2014 első három hónapjában 6,7, ezen belül a **feldolgozóipar** 9,6%-kal nőtt, az energiaipar – részben az enyhébb téli időjárás miatt – viszont csökkent. A feldolgozóiparon belül a közúti járműgyártás és a hozzá kapcsolódó beszállítói ágazatok jelentősen bővültek. Az elmúlt negyedévek csökkenését követően újra növekedett a gyógyszer-gyártás kibocsátása.
- Az **építőipar** teljesítménye 2013 I. negyedéve óta egyre dinamikusabban nő. 2014 I. negyedévében a hozzáadott érték 25%-kal emelkedett.

4. ábra

A bruttó hozzáadott érték megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint, 2014. I. negyedév

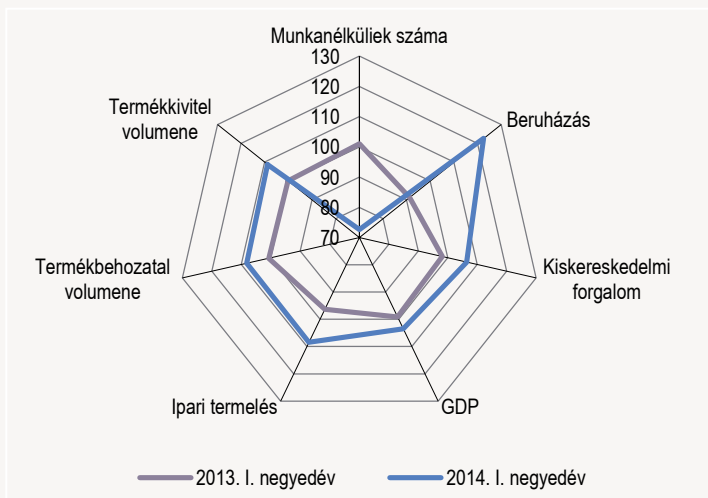
- A **szolgáltatás**szektor hozzáadott értéke 2014 I. negyedévében 1,5%-kal meghaladta az egy évvel korábbit, ezen belül a szolgáltató ágazatok többsége is emelkedett. A legnagyobb mértékű növekedés (4,4%) az **üzleti szolgáltatások** területén következett be.
- A **szállítás, raktározás** teljesítménye – összhangban az ipari termelés növekedésével – 4,0%-kal lett nagyobb. Az információtechnológiai szolgáltatások bővülése következtében az **információ, kommunikáció** nemzetgazdasági ág hozzáadott értéke 3,0%-kal meghaladta az egy évvel korábbi szintet. Ezen kívül még emelkedett a **kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás** ágazatcsoport (3,5%), a **művészet, szórakoztatás, egyéb szolgáltatás** (1,4%) nemzetgazdasági ág, valamint a **közösségi szolgáltatások** (közigazgatás, oktatás, egészségügyi, szociális ellátás) teljesítménye (0,7%).

³⁾ A bruttó hozzáadott érték nem tartalmazza a termékadók és -támogatások egyenlegét, szemben a bruttó hazai termékkel.

- Két szolgáltató nemzetgazdasági ágban mérséklődött a hozzáadott érték volumene. A gazdasági bővülést visszafogta az **ingatlanügyletek** nemzetgazdasági ág 2,7%-os csökkenése. A **pénzügyi szolgáltatások** hozzáadott értéke 2,1%-kal lett alacsonyabb, folytatódott tehát a négy éve tartó csökkenő tendencia. A bankszektor teljesítményét mérsékelte a hitelpiaci folyamatok alakulása: a háztartások és a vállalatok egyaránt nettó hiteltörlesztők voltak (több hitelt fizettek vissza, mint amennyit felvettek). A biztosítói ágazat teljesítményére kedvezőtlenül hatott a biztosítási tartalékok növekedése.
- A **külkereskedelmi termékforgalomban** a **2014. január–áprilisi** időszakra vonatkozó első becslés szerint az export **euróértéke** 4,6, az importé 4,0%-kal bővült. A külkereskedelmi mérleg az első négy hónapot 2555 millió eurós aktívummal zárta, 251 millió euróval többel, mint egy évvel korábban.
- **2014 I. negyedévében** a termékek kivitelének **volumene** 8,8, a behozatalé 8,2%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest. Az időszakon belül hazánk külkereskedelmi volumenének bővülése a forgalom mindkét irányában fokozatosan gyorsult: a növekedés üteme a januári 4–6%-ról márciusra 12–13%-ra emelkedett. Az első három hónap átlagában az export forintárszintje 0,4%-kal nőtt, az importé szinte nem változott, a cserearány így 0,5%-kal javult. A vizsgált időszakban a forint a főbb devizákhoz képest 3,3%-kal értékelődött le, ezen belül az euróhoz képest 3,9%-kal gyengült, a dollárhoz viszonyított árfolyama pedig szinte nem változott.
- A Nemzetgazdasági Minisztérium adatai alapján **2014 első öt hónapjában az államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** 682 milliárd forint volt, 122 milliárd forinttal több, mint a megelőző év azonos időszakában. A mérleg romlásához hozzájárult, hogy a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai 2013 áprilisától, a pedagógusbér-emeléssel kapcsolatos kiadásnövekedés pedig csak szeptembertől terhelte az államháztartás központi alrendszerét. Mindhárom alrendszer egyenlege romlott, a legnagyobb mértékben, 89 milliárd forinttal a központi költségvetésé, ennek eredményeképpen a hiány 817 milliárd forintot tett ki. A másik két alrendszerben ezzel szemben többlet alakult ki, összege a társadalombiztosítási alapok esetében 109 milliárd, az elkülönített állami pénzalapokat illetően 26 milliárd forint volt, az egy évvel korábbinál 12, illetve 21 milliárd forinttal kevesebb.

5. ábra

Fontosabb gazdasági jelzőszámok adott év I. negyedévében
(az előző év azonos időszaka = 100%)

Ágazati teljesítmények

- **Áprilisban** tovább folytatódott az **ipari termelés** volumenének emelkedése, az első negyedévi 8,4%-os növekedés után áprilisban 10,1%-kal haladta meg az előző év azonos időszakát. A termelés bővülésében továbbra is elsősorban a járműgyártás, illetve az ehhez kapcsolódó

- beszállítói ágazatok, valamint az élelmiszeripar teljesítményének növekedése játszott szerepet. Áprilisban az exportértékesítés 9,8%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, a belföldi értékesítés volumene pedig négy hónap után először emelkedett (3,8%-kal).
- **Január–áprilisban** az ipari termelés változatlan áron számolva 8,9%-kal haladta meg a 2013. azonos időszakát. Az ipari értékesítés volumene átlagosan 6,0%-kal nőtt, ezen belül az exporteladások 11,4%-kal emelkedtek, a belföldi értékesítés 1,4%-kal csökkent.
- Az ipar **nemzetgazdasági ágai** közül a **feldolgozóipar** termelési volumene az első négy hónapban az ipari átlagot meghaladóan, 10,3%-kal nőtt, a kis súlyú **bányászatban** 8,0%-os volt a bővülés, miközben az **energia-szektorban** 8,8%-os visszaesés következett be.
- A **feldolgozóipari** termelés közel háromtizedét kitevő járműgyártás volumene az első négy hónapban továbbra is kimagaslóan, mintegy 27%-kal haladta meg az előző év azonos időszakát. Ezen belül az alág domináns szakágazatában, a közúti gépjármű gyártásában közel kétötödével nőtt a termelési volumen az első négy hónapban. (Az alágban mindkét értékesítési irányban volumennövekedés volt.) Két közepes nagyságú alágban volt két számjegyű termelésnövekedés: a vegyi anyag, termék gyártásában 19, a kohászat, fémfeldolgozásban 12%-os. A kis súlyú textil- és bőriparban közel 20%-kal meghaladta a bruttó kibocsátás az egy évvel korábbit. A termelés több mint tizedét adó, jellemzően belföldre termelő élelmiszeriparban 5,2%-os növekedés volt, mindkét értékesítési irányban bővülést mértünk. A szintén jelentős súlyú, elsősorban külfiacokra értékesítő számítógép, elektronikai optikai termék gyártásának volumene azonban – az utóbbi kéthavi növekedés ellenére – 3,1%-kal alacsonyabb volt a 2013. január–áprilisinál.
- A termelés növekedése mellett az iparban alkalmazásban állók létszáma – a legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásoknál – az **első négy hónapban** 2,2%-kal emelkedett, ezáltal az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés volumene** 6,7%-kal nőtt. A termelékenység a feldolgozóiparban továbbra is az ipari átlagot meghaladóan, 7,9%-kal emelkedett.)
- Az **új rendelések volumene** – a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok körében – **áprilisban** 6,5%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Az új belföldi rendelések 18, az új exportrendelések 4,8%-kal emelkedtek. Április végén az **összes rendelésállomány** 18%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.
- Az **ipari termelői árak** az **első négy hónapban** átlagosan 0,9%-kal alacsonyabbak voltak az előző év azonos időszakához viszonyítva. Mindkét értékesítési irányban csökkentek az árak: a belföldi értékesítés árai 1,9, az exportértékesítésé 0,2%-kal.
- Az **építőipari termelés** bruttó kibocsátása áprilisban 27,2, **január–áprilisban** 27,5%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az első négy hónapban az épületek építése 16, az egyéb építményeké 43%-kal emelkedett. Előbbi növekedése továbbra is elsősorban az ipari épületek építésével, utóbbi az út- és vasútépítési munkákkal, illetve közműfejlesztésekkel függ össze.
- Az **április végi szerződésállomány** volumene közel 66%-kal meghaladta az egy évvel korábbit: az épületek építésének állománya 7,1, az egyéb építményeké mintegy 86%-kal bővült a 2013. április végihez képest.
- Az **első négy hónapban kötött új építőipari szerződések** volumene 21%-kal magasabb volt, mint 2013 azonos időszakában. Az épületek építésére kötött szerződések volumene 11,5, az egyéb építményekre kötöttek 28%-kal nőtt.
- 2013. július 1-jétől átalakult a dohánytermékek kiskereskedelmének szerkezete. Egyidejűleg a kiskereskedelmi adatok forrásában is változás következett be: 2013 júliusától állnak rendelkezésre a Nemzeti Dohánykereskedelmi Nonprofit Zrt. teljes körű adatállományai, ezért az idősorban törés állt elő: 2014 első hat hónapjának kiskereskedelmi adatai a fentiek miatt nem összehasonlíthatók 2013 első hat hónapjának adataival. Az összehasonlíthatóság érdekében a KSH a korábbi mintavételes adatgyűjtés adatait is továbbvezette, eszerint 2014. áprilisban 6,5, január–áprilisban 4,7%-kal nőtt a kiskereskedelmi forgalom volumene az előző év azonos időszakához képest.

- Az új (Nemzeti Dohánykereskedelmi Nonprofit Zrt.-től származó) adatforrás alapján számított adatok azt mutatják, hogy **2014 áprilisában** 9,0, az **első négy hónapban** 7,1%-kal nőtt a **kiskereskedelmi forgalom** volumene.
- Január–áprilisban a kiskereskedelmi forgalom csaknem felét kitevő **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek** eladásai 8,0%-kal haladták meg az előző év azonos időszakait. Ezen belül a forgalom több mint háromnegyedét lebonyolító vegyes termékkörű üzleteké (hiper- és szupermarketeké, vegyesboltoké) 3,9%-kal csökkent, ezzel párhuzamosan – elsősorban a dohány-kiskereskedelmet érintő jogszabályváltozások miatt – az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 2,2-szeresére emelkedett. A **nem élelmiszertermékeket forgalmazó kiskereskedelmi egységek** forgalma 2014 első négy hónapjában 6,5%-kal nőtt 2013 azonos időszakához képest. A tevékenységcsoporton belül a legnagyobb mértékben az iparcikk jellegű vegyes, valamint a textil-, ruházati és lábbeli-kiskereskedelem forgalma bővült (egyaránt 13%-kal), de a forgalom több mint negyedét adó bútort-, műszakcikk-üzletek eladásai is csaknem tizedével emelkedtek. A gyógyszer-, gyógyászatitermék-, illatszer-üzletek forgalma 4,2%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest, miközben a könyv-, számítástechnika- és egyébiparcikk-üzleteké 3,4%-kal csökkent. Az **üzemanyag-kiskereskedelem** forgalma január–áprilisban 5,9%-kal bővült, miközben a járműüzemanyagok fogyasztói ára átlagosan 3,3%-kal csökkent.
- A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem** eladási volumene 2014 első négy hónapjában 7,5%-kal meghaladta az előző év azonos időszakait.
- **2014 január–áprilisában** 2 millió 210 ezer vendég 5 millió 271 ezer vendégéjszakát töltött el a **kereskedelmi szálláshelyeken**. A vendégek száma 9,0, a vendégéjszakáké 8,0%-kal emelkedett a megelőző év azonos időszakához képest. Ezen belül a külföldi vendégek száma 5,5, a vendégéjszakáké 5,4%-kal nőtt, miközben a külföldi vendég-forgalom 92%-át fogadó szállodák forgalma az átlagnál kisebb mértékben bővült. A belföldi vendégek száma 12, a vendégéjszakák száma 11%-kal növekedett a szálláshelyeken 2013 első négy hónapjához viszonyítva. A szálláshelyek bruttó árbevétele folyó áron 11%-kal emelkedett, ennek több mint felét kitevő szállásdíjbevételek 12%-kal haladták meg az előző évit, miközben a szálláshely-szolgáltatások fogyasztói árai 3,2%-kal lettek magasabbak.
- **2014. I. negyedévben** 8,8 millió **külföldi látogató** érkezett Magyarországra és 19 millió napot töltöttek itt. Számuk 4,8, tartózkodási idejük 3,8%-kal nőtt. Egy napra 3,0, több napra 11%-kal többen érkeztek hazánkba. A több napra érkezők tartózkodási ideje is növekedett az előző év I. negyedévéhez képest, de elmaradt a látogatószám-bővülés mértékétől, így az átlagos tartózkodási idő 0,3 nappal, 5,7 napra csökkent. A külföldiek 259 milliárd forintot költöttek el hazánkban az év első három hónapjában, 15%-kal többet, mint 2013 I. negyedévében. Külföldre 3,4 millió magyar látogatót a vizsgált időszakban és összesen 9,4 millió napot töltött az országon kívül. A **külföldre látogató magyarok** száma 2,0, az utazással töltött idő 14%-kal emelkedett. A tartózkodási idő növekedése a többnapos látogatásokhoz köthető, ami mintegy ötödével nőtt. A bővülés az egy napra külföldre látogatók számának 0,9%-os mérséklődése mellett következett be. Az I. negyedévben a külföldre látogatók költése is jelentősen nőtt: az elköltött közel 111 milliárd forint az előző évi visszaesés után folyó áron 20%-os emelkedést jelent. Az utasforgalmi szolgáltatások egyenlege 148 milliárd forintos aktívumot mutat, ami 14 milliárd forinttal kedvezőbb a megelőző év I. negyedévéhez képest.
- **2014 I. negyedévben** a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** 6,0%-kal meghaladta az egy évvel koráb-

bit. A növekedés a szállított tömeg 15%-os emelkedésével magyarázható, az átlagos szállítási távolság ugyanakkor rövidebbé vált. Árutonna-kilométerben mérve a vasúti szállítást 17%-os növekedés, a csővezeték-est 12%-os csökkenés jellemezte. A teljesítményből mintegy kétharmados aránnyal részesedő közúti, valamint a belvízi áruszállítás teljesítménye 6–7%-kal bővült.

- A **helyközi személyszállítás** január–márciusi utaskilométer-teljesítménye 5,5%-kal magasabb volt az egy évvel korábbiánál. A teljesítményből 55%-os aránnyal részesedő autóbuzsokos szállítás 2,8%-kal nőtt, a teljesítménybővülés legfontosabb tényezőjét azonban a légi közlekedés 37%-os emelkedése jelentette. A **Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér I. negyedéves utasforgalma** 1,7 millió fő volt, 6,1%-kal több az egy évvel korábbiánál.
- A **helyi személyszállításban** 549 millió utazást regisztráltunk az I. negyedévben, ami 3,8%-os növekedés a 2013. január–márciusihoz képest. Az utazások 56%-a autóbuzsokon valósult meg, az autóbuzsokon utazók számának bővülése az átlagosnál gyorsabb, 5,8% volt.
- 2014 I. negyedévében 36,3 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** az országban, 37%-kal többet az egy évvel korábbihoz képest. A forgalomba helyezések száma 2009 óta a legmagasabb I. negyedéves mennyiséget jelenti, a 2008. év azonos időszakához képest ugyanakkor több mint ötödével kevesebb. A 2013. I. negyedévhez képest bekövetkezett növekedés meghatározóan a használt – két évnél idősebb – személygépkocsik forgalomba helyezésének emelkedésével magyarázható (53%), ennél az új személygépkocsik forgalma lényegesen kisebb mértékben nőtt (22%-kal). A korábbi évekkel ellentétben 2014 I. negyedévében több használt személygépkocsit helyeztek forgalomba, mint újat (arányuk 54, illetve 46% volt).

Társadalmi és Jövedelmi Folyamatok

- Az alapvető **népmozgalmi mutatók** szerint **2014 első négy hónapjában** több születés és kevesebb halálozás történt hazánkban, mint az előző év azonos időszakában.
- Az előzetes adatok szerint 2014. január–áprilisban 28 318 **gyermek született**, ez 2,9%-kal (804 fővel) több az előző évinél, a születési arányszám 8,7 ezrelékes értéke pedig 0,2 ezrelékponttal magasabb volt. Az **elhunytak** száma 43 224 fő volt, 3,7%-kal (1674 fővel) elmaradt az egy évvel korábbtól, a halálozási arányszám 13,8 ezrelékről 13,3 ezrelékre mérséklődött. Az év első négy hónapjában a **csecsemőhalandóság** 4,8 ezrelékes mutatója 0,3 ezrelékponttal alacsonyabb volt, mint egy évvel korábban.
- A **természetes fogyás** üteme – a halálozások számának csökkenése és a születésszám emelkedése miatt – valamelyest lassult. A fogyás mértéke 14 906 fő volt, szemben az egy évvel ezelőtti 17 384-gyel.
- **2014. február–áprilisban** a foglalkoztatottság növekedett, a munkanélküliség mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest. A 15–64 éves népességben belül a **foglalkoztatottak száma** 4 millió 78 ezer fő volt, ami 241 ezer fővel (6,3%-kal), a **foglalkoztatási arány** 61,4%-os értéke pedig 4,1 százalékponttal meghaladta a 2013. február–áprilist. A foglalkoztatás bővülése nagyobb részt a férfiakhoz kötődött, körükben a foglalkoztatási arány 67,5, a nőknél 55,5%-ra nőtt. Éves összehasonlításban mindhárom fő korcsoport foglalkoztatási aránya emelkedett: a 15–24 éveseké 22,9, a legjobb munkavállalási korú, 25–54 éveseké 78,3, míg az idősebb, 55–64 éveseké 41,1%-ra.
- A **munkanélküliek száma** – a 15–64 éves népesség körében és 2014. február–április időszakában – közel negyedével (116 ezer fővel), 360 ezer főre esett vissza, a 8,1%-os **munkanélküliségi ráta** értéke pedig 2,9 százalékponttal kisebb volt a 2013. február–áprilisinál.

A férfiak és a nők munkanélküliségi mutatói egyaránt csökkentek, a férfiaké nagyobb mértékben. Körükben a munkanélküliségi ráta 8,0, a nőké 8,3%-ra mérséklődött. Éves összehasonlításban a munkanélküliségi ráta a 15–24 évesek (19,8%), a 25–54 évesek (7,4%), továbbá az 55–64 évesek (6,3%) korcsoportjában egyaránt csökkent. A munkanélküliek 51,8%-a legalább egy éve keresett állást, a munkakeresés átlagos időtartama egy év alatt 16,7-ről 19,2 hónapra emelkedett.⁴⁾

- **2014. január–áprilisban** a nemzetgazdaságban⁵⁾ a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi **bruttó átlagkeresete** 232 300 forint, ennek – családi kedvezmény nélkül számított – **nettó** összege 152 200 forint volt. A bruttó és a nettó átlagkeresetek – a kereseteket terhelő járulékok és a személyi jövedelemadó-szabályok változatlan-sága következtében – egyaránt 2,4%-kal haladták meg a 2013. január–áprilist. (A közfoglalkoztatás hatását kiszűrve a bruttó és a nettó átlagkeresetek növekedési üteme szintén megegyezett: 6,5%.) A versenyszférában alkalmazásban állók nettó bére egy év alatt 4,8%-kal, 163 500 forintra emelkedett. A nem közfoglalkoztatás keretében dolgozók a költségvetés területén 10,0%-kal többet, 153 500 forintot kerestek, míg a nonprofit szervezeteknél foglalkoztatottak nettó átlagkeresete 148 100 forint, ami 8,4%-kal volt magasabb a 2013. január–áprilisinál. (A költségvetési intézmények és a nonprofit szervezetek esetében a megkülönböztetést a közfoglalkoztatottak jelentős száma indokolja. Ebben a két gazdálkodási formában alkalmazzák a közmunkások 93%-át.)
- **A költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél** a foglalkoztatottak érintett körének, mintegy 215 ezer főnek a keresetbe nem tartozó **kompenzációt** fizetnek. Ezen a címen a költségvetésben dolgozók havonta átlagosan bruttó 10 200, a nonprofit szervezeteknél 9 700 forint juttatást kaptak.
- **2014 I. negyedévében a keresetek reálértéke**⁶⁾ nemzetgazdasági szinten 2,6%-kal meghaladta az egy évvel korábit. A családi adókedvezmény rendszerében az idei év annyiban hozott változást, hogy a kedvezmény a személyi jövedelemadó mellett a munkavállalói nyugdíj és egészségbiztosítási járulék terhére is érvényesíthető. Az alkalmazott modellszámítás alapján a legnagyobb mértékben, 14,6%-kal a munkavállalók azon 6,0%-ának jövedelmi pozíciója javult, akik háztartásukban legalább három gyermekről gondoskodnak.

1. tábla

A családi kedvezmény figyelembevételével számított nettó és reálkeresetek alakulása, 2014. I. negyedév

Eltartott gyermekek száma	Nettó kereset		Reálkereset	A létszám megoszlása, %
	forint/fő/hó	változása az előző év azonos negyedévéhez képest, %	Az előző év azonos negyedévéhez képest, %	
Nincs eltartott gyermek	147 345	2,3	2,3	48,4
1 gyermek	154 467	1,3	1,3	25,5
2 gyermek	172 980	1,0	1,0	20,1
3 vagy annál több gyermek	196 771	14,6	14,6	6,0
Nemzetgazdaság összesen	157 265	2,6	2,6	100,0

- **A fogyasztói árak májusban** 0,1%-kal mérséklődtek, az **első öt hónap átlagában** pedig nem változtak az előző év azonos időszakához képest. Az infláció fokozatos lassulásában, majd megszűnésében elsősorban a rezsicsökkentés játszott szerepet, miközben a szeszes italok, dohányárak továbbra is jelentősen drágultak.
- **Január–májusban** a fogyasztói árak nem változtak az előző év azonos időszakához képest. A javak főbb csoportjai közül – elsősorban a dohányárak kiskereskedelmi árrésének emelése miatt – a legnagyobb mértékben a szeszes italok, dohányárak drágultak (8,3%). A szolgáltatások fogyasztói ára 2,0%-kal emelkedett, ezen belül a közlekedési szolgáltatások ára 2,8, a pénzügyi szolgáltatásoké 16%-kal nőtt, miközben a lakbér, lakás-szolgáltatás díja 5,8%-kal csökkent. Az élelmiszerárak kismértékben elmaradtak az előző évitől (0,3%), ezen belül a hús, hal és készítmények 0,4, a tejtermékek 5,7%-kal drágultak, miközben a liszt csaknem ötöd-ével, a tojás tizedével, a cukor pedig 15%-kal került kevesebbe. A ruházati cikkek fogyasztói ára 0,7, a tartós fogyasztási cikkeké 0,5%-kal mérséklődött 2013 azonos időszakához képest. Az egyéb cikkek, üzemanyagok 0,6%-kal lettek olcsóbbak, ezen belül a járműüzemanyagokért 2,5%-kal kellett kevesebbet fizetni. Elsősorban a rezsicsökkentésnek köszönhetően a legnagyobb mértékben a háztartásienergia-árak estek vissza (12%), ezen belül a távfűtésért 12, az elektromos energiáért 13, a vezetékes gázért pedig 14%-kal kellett kevesebbet fizetni.
- 2014 január–májusában a **nyugdíjasok fogyasztóiár-indexe** 0,5%-kal elmaradt az előző év azonos időszakától.

⁴⁾ A 15–74 éves népességben belül.

⁵⁾ A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

⁶⁾ A személyi jövedelemadó-rendszer 2011. évi változása és elsősorban a családi adókedvezmény bevezetése miatt új számítási módszer alkalmazása vált szükségessé. A mikroszimulációs modellen alapuló módszertani fejlesztés lehetővé tette a nettó és a reálkeresetek alakulásának gyermekszám szerinti becslését, figyelembe véve a családi adókedvezmény hatását is.

2. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2014. január–április

Megnevezés	2013	2014.		
		január–március	április	január–április
Ipari indexek				
termelés	101,4	108,4	110,1	108,9
értékesítés belföldre	98,2	97,0	103,8	98,6
értékesítés exportra	104,9	111,9	109,8	111,4
létszám	100,6	102,0	102,6	102,2
termelékenység	100,8	106,5	107,2	106,7
Építőipari termelés indexe	109,6	127,6	127,2	127,5
Mezőgazdasági értékesítés indexe	106,9	115,9	107,9	113,8
Kiskereskedelmi forgalom indexe	101,8	106,4	109,0	107,1
Behozatal értéke, millió euró	74 710	18 901 ^R	6 448	25 349
értékindexe	101,9	103,9 ^R	104,2	104,0
Kivitel értéke, millió euró	81 719	20 830 ^R	7 074	27 904
értékindexe	102,2	105,1	103,1	104,6
Árindexek				
ipari termelői árak	100,7	99,4	98,5	99,1
ipari belföldi értékesítési árak	99,5	98,1	98,1	98,1
mezőgazdasági termelői árak	92,2	88,4	91,1	88,8
behozatali forintárak	99,4	99,9
kiviteli forintárak	100,0	100,4
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 699	2 809	2 844	2 818
index	100,9	108,1	105,6	107,4
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	10,3	8,4	..	8,1 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	230,7	229,8	239,7	232,3
nominális index	103,4	101,8	104,1	102,4
Nettó átlagkereset, ezer forint	151,1	150,5	157,0	152,2
nominális index	104,9	101,8	104,1	102,4

a) A 15–64 éves népességen belül.

b) 2014. február–április.

^R Revideált adat.**2.) 2014. január–május**

Megnevezés	2013	2014.		
		január–április	május	január–május
Fogyasztóiár-index	101,7	100,0	99,9	100,0
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-929	-951	269	-682
Ebből:				
központi költségvetés	-980	-1 031	214	-817
társadalombiztosítási alapok	0	45	65	109

További információk, adatok
(linkek):

[Táblák](#)
www.ksh.hu

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu
[Információs szolgálat](#)
Telefon: (+36-1) 345-6789